

Årsredovisning 2017

FAMILJERÄTTSNÄMNDEN

GFN/2016:12. Behandlas på familjerättsnämnden i mars.

Innehållsförteckning

Sammanfattning	3
Nämndens ansvarsområden	3
Viktiga händelser	3
Mål och uppdrag	3
Ekonomisk analys av utfall.....	4
Kvalitet, verksamhetsutveckling och effektivisering.....	5
Tvärsektoriella frågor	5
Medarbetare	6
Framtida utmaningar och förändringar.....	6
Konkurrensutsättning	6
Internkontroll	6
Verksamhetsmätt	7

Sammanfattning

Familjerättsnämnden visar ett underskott på 0,3 mkr, vilket motsvarar 8,39 procent av nettobudgeten. Underskottet förklaras av högre kostnader jämfört med budget. Orsaker till detta är högre kostnader för tolk och kompetensutveckling än budgeterat.

Familjerättsnämndens nettokostnader är 0,2 mkr lägre jämfört med 2016, vilket förklaras av högre intäkter än föregående år. Orsaker till detta är en justerad avgift för medlemskommunerna.

Kommunfullmäktige beslutade i stadens verksamhetsplan och budget för 2017 om ett nämndmål för familjerättsnämnden. Målet bedöms som uppfyllt.

Under året har ett arbete för att öka barns delaktighet i frågor rörande vårdnad, boende och umgänge påbörjats. Ett informationsmaterial till barn i vårdnads-, boende- och umgängesutredningar har tagits fram i form av en pixibok och ett arbete med att träffa barn i samarbetsamtal har påbörjats. Familjerätten har fortsatt arbetet med att förkorta väntetider i samarbetsamtal och med att förkorta utredningstider för vårdnadsutredningar, arbetet har följts upp via statistik och brukarundersökning. En brukarenkät för frivilliga samarbetsamtal har genomförts under året. Enkäten delades ut i samband med samarbetsamtal under vecka 43-46 och 29 föräldrar svarade på enkäten.

Nämndens ansvarsområden

Gemensamma familjerättsnämnden för Solna, Sundbyberg och Ekerö ger råd och stöd till separerade föräldrar och ansvarar för frågor som rör faderskap, adoption, skilsmässa, samarbetsavtal samt utredning om vårdnad, boende, och umgänge. Med den gemensamma nämnden ges bättre förutsättningar att upprätthålla och utveckla en god kvalitet.

Viktiga händelser

Regeringen har beslutat att flytta Myndigheten för familjerätt och föräldraskapsstöd (MFoF) från Stockholm till Skellefteå från och med september 2018.

Från och med statistikåret 2017 har MFoF ansvar för insamlingen och publiceringen för den officiella statistiken på områdena familjerätt och kommunal familjerådgivning.

MFoF har tagit över Socialstyrelsens ansvar som föreskrivande myndighet på socialnämndens familjerättsliga område. Myndighetens fem första författningar började gälla den 1 juli 2017, socialnämndens ansvar vid behov av ny vårdnadshavare, handläggning av ärenden om adoption, utredning och fastställande av adoption, utredning och fastställande av föräldraskap samt för vissa frågor om vårdnad, boende och umgänge.

En ny utredning ska se över delar av föräldrabalkens regler om fastställande av faderskap och föräldraskap. Regeringen skriver att utredningen är ett led i att uppnå en mer ändamålsenlig, jämlik och modern reglering. Detta utifrån att synen på föräldraskap och familj har förändrats. I uppdraget ingår också att se över reglerna som gäller för rättsgenetisk undersökning samt ett särskilt uppdrag att lämna förslag på hur bekräftelser av faderskap och föräldraskap kan förenklas genom digitalisering.

Mål och uppdrag

Nedan redovisas uppföljning av de av kommunfullmäktige fastställda mål och uppdrag för 2017. Uppföljningen av nämndmål sker genom analys av mått samt aktiviteter som genomförts. Mål och uppdrag följs i första hand upp i delårsrapporten per augusti samt i årsredovisningen.

Nämndmål

Kommunfullmäktige har i stadens verksamhetsplan och budget för 2017 beslutat om följande nämndmål.

	Nämndmål
	Familjerättsnämnden ska säkerställa att föräldrar kan komma överens om bra lösningar för sina barn utifrån barnens behov och rätt.

Familjerättsnämnden ska säkerställa att föräldrar kan komma överens om bra lösningar för sina barn utifrån barnens behov och rätt.

 Målet uppfylls i år.

Antal avtal om vårdnad, boende och umgänge har ökat från 19 avtal 2016 till 24 avtal 2017. Antal samarbetsamtal har minskat från 259 till 239. Väntetiderna för samarbetsamtal har i snitt legat på fyra veckor, vilket är i linje med kvalitetsdeklarationen, men en ökning med en vecka jämfört med 2016. Ett av skälen till en ökad väntetid på samarbetsamtal kan vara att antalet startade vårdnadsutredningar under perioden ökat. Av de familjer familjerätten träffat under året har 72 procent helt eller delvis enats efter samtalen, vilket är samma siffra som för 2016.

Viktiga aktiviteter som bidrar till måluppfyllelse är:

- Fortsatt arbete med att hålla nere väntetiderna för samarbetsamtal samt att mäta utfallet av samarbetsamtalen. Detta görs främst genom att samordna handläggares tider för nybesök samt genom statistik följa resultat av samarbetsamtalen.
- Arbetsmetoder rörande utredningar har setts över för att förkorta utredningstiden för vårdnads-, boende-, och umgängesutredningar. Arbetet har resulterat i att familjerätten i dagsläget inte har någon väntetid på utredningar.

Ekonomisk analys av utfall

Driftutfall

Familjerättsnämnden visar ett underskott på 0,3 mkr, vilket motsvarar 8,39 procent av nettobudgeten. Underskottet förklaras av högre kostnader jämfört med budget. Orsaker till detta är högre kostnader för tolk och kompetensutveckling än budgeterat.

Familjerättsnämndens nettokostnader är 0,2 mkr lägre jämfört med 2016, vilket förklaras av högre intäkter än föregående år. Orsaker till detta är en justerad avgift för medlemskommunerna.

Driftredovisning januari - december (tkr)

	Utfall 2016	Budget 2017	Utfall 2017	Avvikelse 2017	Avvikelse 2016-2017
Verksamhetens intäkter	4 299	4 160	4 724	564	425
Verksamhetens kostnader	-8 465	-7 795	-8 664	-869	-199
Nettokostnader	-4 166	-3 635	-3 940	-305	226

Verksamhetens kostnader

Kontoklass 4 har ökade kostnader med 5 tkr jämfört med 2016. De ökade kostnaderna beror på komplettering av möbelutrustning.

Kontoklass 6 har ökade kostnader med 256 tkr jämfört med 2016. Kostnaden för förvaltningens besöksdel har fördelats på samtliga enheter och leder till ökade lokalkostnader i jämförelse med 2016.

Utfall kostnader 2017 (tkr)

Kontoklass	2016	2017	Förändring
Kontoklass 4 (Anläggningstillgångar mm.)	-20	-25	25,8 %
Kontoklass 5 (Löner mm.)	-6 871	-6 810	-0,9 %
Kontoklass 6 (Övriga verksamhetskostnader)	-796	-1 052	32,1 %
Kontoklass 7 (Forts. övriga verksamhetskostnader)	-731	-732	0,2 %

Verksamhetens intäkter

Nämndens intäkter har ökat med 9,9 % i jämförelse med 2016. Ökningen av intäkter beror på att avgiften för medlemskommunerna har höjts. Enligt avtal fördelas hälften av kostnaderna efter antalet invånare i respektive kommun per den 1 november två år före aktuellt verksamhetsår och den andra hälften fördelas efter antalet ärenden under de senaste tre åren. För 2017 har fördelningen varit Solna 46 %, Sundbyberg 35 % och Ekerö 19 %.

Utfall intäkter 2017 (tkr)

Kontoklass	2016	2017	Förändring
Kontoklass 3 och 8 (Intäkter)	4 299	4 724	9,9 %

Investeringsutfall

Nämnden har inte haft några utgifter för investeringar.

Investeringsredovisning januari - december (tkr)

	Utfall 2016	Budget 2017	Utfall 2017	Avvikelse 2017	Avvikelse 2016-2017
Verksamhetens inkomster	0	0	0	0	0
Verksamhetens utgifter	0	-100	0	100	0
Nettoutgifter	0	-100	0	100	0

Kvalitet, verksamhetsutveckling och effektivisering

Under året har ett arbete för att öka barns delaktighet i frågor rörande vårdnad, boende och umgänge påbörjats. Ett informationsmaterial till barn i vårdnads-, boende- och umgängesutredningar har tagits fram i form av en pixibok och ett arbete med att träffa barn i samarbetsamtal har påbörjats. Detta genom att vid samtliga samtal informera om samtal med barnen i samarbetsamtal samt genom att i olika ärenden lyfta frågan kring barnsamtal.

Familjerätten har fortsatt arbetet med att förkorta väntetider i samarbetsamtal och med att förkorta utredningstider för vårdnadsutredningar, arbetet har följts upp via statistik och brukarundersökning.

Arbetet gällande utveckling av uppföljningsansvaret har stannat av då familjerätten tidigare kunnat erbjuda insatser via Sundbyberg. Under 2018 kommer andra möjligheter för att följa upp och ge stöd undersökas.

Under året har två klagomål inkommit till nämnden, varav ett via Inspektionen för Vård och Omsorg (IVO). Båda klagomålen har rört bemötande och handläggning och har hanterats inom ramen för förvaltningens synpunkts- och klagomålshantering.

Under 2017 har sektionschef för familjerätten haft två samverkansträffar med biträdande enhetschef för Sundbyberg respektive Ekerö. Familjerätten har vid två tillfällen under året bjudit in handläggare i respektive kommuner för informations- och erfarenhetsutbyte.

Under året har en brukarenkät för frivilliga samarbetsamtal genomförts. Enkäten delades ut i samband med samarbetsamtal under vecka 43-46. Under perioden deltog 60 föräldrar i samarbetsamtal och av dessa svarade 48% (29 föräldrar) på enkäten varav 14 män och 15 kvinnor. 83 % av föräldrarna som deltog i samarbetsamtal tyckte att det fick en samtalstid inom en rimlig tid. 86 % ansåg att samtalen lett till förbättringar rörande sitt/sina barns situation.

Tvärssektoriella frågor

Internationellt

Förvaltningen har sedan några år satsat på ”Signs of Safety, SoS” som är ett förhållningssätt, en lösningsfokuserad samtalsmetod samt en klinisk riskbedömningsmodell. Målet med att använda SoS är att kunna utforma hållbara säkerhetsplaner utifrån risk och skydd, att arbeta med delaktighet samt att uppnå en värdegrund i praktiken. Som ett led i denna satsning har tio medarbetare inom ramen för ”Nyfiken på Europa” deltagit i en fem dagars utbildning inom Signs of Safety/Family finding, att hitta ett barns nätverk. Utbildningen skedde i Amsterdam.

Förvaltningen har deltagit med en representant i nätverket EUROCITIES Social Affairs Forum. Syftet var att få information och kunskap om detta nätverk där deltagarna delar med sig av kunskap och utvecklingsarbete av det sociala arbetet i Europa. Syftet var vidare att knyta kontakter med andra deltagare och organisationer utifrån förvaltningens fortsatta internationella arbete.

Likabehandling

En värdegrundsdag för nyanställda har genomförts.

Miljö

Vid inköp av livsmedel har förvaltningen som riktlinje att i första hand välja ekologiskt eller KRAV-märkt då det finns tillgängligt. En uppföljning med medarbetare som ansvarar för inköp av livsmedel på socialförvaltningen visar att de uppskattade inköpen av ekologiska och KRAV-märkta livsmedel motsvarar ca. 38 %.

På socialförvaltningen bedrivs ett systematiskt arbetsmiljöarbete som bidrar till att skapa sunda inomhusmiljöer. Då ventilationen är ett återkommande problem i kontorsmiljö har förvaltningen ett nära samarbete med

fastighetsägare. Under året har även de flesta taklampor bytts ut på kontoren till mer energieffektiva.

Under året har tjugofem medarbetare deltagit i grundläggande miljöutbildning steg 1 och två medarbetare i grundläggande miljöutbildning steg 2. Information om förvaltningens miljöarbete har skett vid sju arbetsplatsträffar (APT).

Förvaltningen har tillgång till miljöklassade tjänstebilar, cykelpool, har tjänstecyklar och sorterar för återvinning där också matavfall ingår. Vissa verksamheter komposterar och anordnar loppmarknad.

Medarbetare

Årets medarbetarundersökning bestod av två delar dels medarbetarengagemanget och dels arbetsförhållandena. 153 av 162 av förvaltningens medarbetare besvarade enkäten. Den sammanvägda bilden är att socialförvaltningen är en bra arbetsgivare och har tagit ett stort steg framåt i totalindex, i synnerhet inom ledning där index ökat från 73 till 83. Som exempel kan nämnas att medarbetarna upplever att chefer och grupper arbetar för ett öppet klimat, att arbetet är meningsfullt och att det går att påverka beslut. Senast staden undersökte arbetsförhållandena var 2014 och då var ett av utvecklingsområdena stresshantering inom gruppen yngre medarbetare, årets undersökning visade att de åtgärder som då vidtogs har gett resultat. Samtliga enheter har tagit fram handlingsplaner och utifrån resultatet i bred samverkan med medarbetare genomfört planerade åtgärder.

Under våren har samtliga medarbetare på familjerätten fått möjlighet till kompetensutveckling genom de två rikstäckande familjerättsdagarna. En medarbetare har gått grundutbildning i samarbetsamtal.

Framtida utmaningar och förändringar

En framtida utmaning att ytterligare få ner väntetiderna. I dagsläget ligger familjerätten i fas vad gäller faderskap, vårdnadsutredningar, och medgivandeutredningar. För samarbetsamtal är väntetiden i snitt fyra veckor, vilket är en ökning i jämförelse med förra året. Myndigheten för familjerätt och föräldraskapsstöd säger i sina allmänna råd att väntetiden bör vara två veckor. Vad gäller umgängesstöd beror väntetiderna främst på svårigheter att rekrytera umgängesstödjare till uppdragen. Det har varit svårt att rekrytera umgängesstödjare i stort men framför allt utifrån det ökade behovet av olika språkkompetenser som behövs.

Föräldrabalken är en gammal lagstiftning från 1949 och är inte i fas med den förändrade synen på modern familjebildning som familjerätten möter.

Familjerätten behöver fortsätta arbetet med att utveckla en helhetssyn och en väl fungerande samverkan, såväl internt som externt med utgångspunkt från brukarnas behov.

För att kunna erbjuda effektiv verksamhet med god kvalitet kommer frågan om att säkra den framtida kompetensförsörjningen vara av stor strategisk betydelse för nämnden.

Konkurrensutsättning

Familjerättsnämnden har ingen upphandlad verksamhet.

Uppföljning av konkurrensplan

Verksamhetsområde / Avtal

Uppföljning

Internkontroll

I enlighet med nämndens internkontrollplan har förvaltningen genomfört ett antal kontrollmoment av hur riktlinjer och rutiner följs inom verksamhetsområdet. Kontroller har skett rörande utredningar, kontinuitet för klienter vid personalomsättning, uppföljning av domslut som gått förvaltningen emot samt representation och gåvor. Brister har identifierats avseende representation och gåvor.

Uppföljning av internkontrollplan

Process/rutin	Kontrollmoment	Resultat, åtgärder
Utredningar i enlighet med gällande lagstiftning, riktlinjer, rutiner etc.	Kontroll via stickprov att riktlinjer och rutiner för dokumentation följs.	Inga avvikelser.
Kontinuitet för klienterna i samband med personalomsättning	Kontroll via stickprov att rutiner för att säkra kontinuitet följs.	Inga avvikelser.
Uppföljning av beslut från domstol som går förvaltningen emot.	Kontroll via stickprov att besluten följs upp.	Inga avvikelser.
Kontroll via stickprov att riktlinjer och rutiner för dokumentation följs.	Kontroll via stickprov enligt stadens anvisningar.	Brister har identifierats avseende deltagarförteckning samt hänvisning till vart underlag och kvitton förvaras. Åtgärd: Informera berörda om vikten av att bifoga deltagarförteckning samt hänvisning till vart kvitton förvaras.

Verksamhetsmått

Mått	2017	2016	2015
Samarbetssamtal	239	259	231
Upplysningar	192	193	168
Vårdnads-, umgänge och/eller boendeutredningar	77	74	51
Medgivandeutredningar	25	20	23
Fastställda faderskap/föräldraskap	1 064	1 136	1 176
Mottagna adoptivbarn från utlandet	1	4	3